

NEW YORK PUBLIC LIBRARY
DIV. S
GRAND CENTRAL STA. BOX 2231
NEW YORK 17, N.Y.

VIENYBĖ

1886 — 80th ANNIVERSARY YEAR — 1966

80 M. 23 N.

192 Highland Boulevard
Brooklyn, N. Y. 11207

1966 M. RUGSĖJO (SEPTEMBER) 9 d.

Telefonas:
APplegate 7-7257

KAINA 20 C.

Lietuvių kataliku kongresas ir Šiluvos kopyčios šventinimas

Šioje Nekalto Prasidėjimo Tautinėje Šventovėje Washingtone šių metų rugsėjo 3 ir 4 dienomis vyko Šiluvos šv. Marijos kopyčios pašventinimo įvairios iškilmės. Ryšium su tais šventinimais Washingtone Amerikos lietuviai katalikai rengė ir savo religinį kongresą.

Eilė tautų toje šventovėje turi įsirengusios savo kopyčias, tai ją sumanė įrengti ir lietuviai ir ją pavadino Šiluvos Marijos vardu, nors ir tų pačių katalikų tarpe nebuvo vienodos nuomonės dėl vardo. Daug kas siūlė kopyčią pavadinti Aušros Vartų Marijos vardu. Organizatoriai betgi kritikos nebojo, prie pasirinktojo vardo pasiliko, nors Aušros Vartų Mariją vis dėlto įdėjo į Lietuviškų madonų tarpą.

Rugsėjo 3 d. įvyko Šiluvos kopyčios altoriaus konsekravimas ir pirmosios mišios, kurias laikė tos kopyčios

Nukelta į 6 psl.

Nekalto Prasidėjimo Tautinė Šventovė Washingtone, kur lietuviai įrengė Šiluvos kopyčią.
S. Narkėliūnaitės nuotrauka

Lietuviškoje Chicagoje

* DR. TOMAS REMEIKIS, dėstantis politinis mokslus St. Joseph kolegijos Calumet skyriuje East Chicago, Ind. gavo paauskštimą. Dabar jam suteiktas profesoriaus asistento rangas. Dr. T. Remeikis redaguoja lituanus žurnalą.

* ONA GUDONIENĖ atvažiavo iš Kauno pas savo vyrą Bronių Gudonį, gyv. 5742 So. Artesian Ave. nuolatiniam apsigyvenimui. Ji pirmojo sovietų valdymo metu Lietuvoje buvo išvežta į Sibirą iš kur vėliau sugrįžo.

* LIETUVIŲ Dailės studija, kuri yra įsikūrusi "69" Meno Galerijoje, 2612 W. 69 St., savo antrąjį semestrą pradeda rugsėjo 6 d.

* JAUNUTIS PUODŽIŪNAS, baletų šokėjas, atidarė šokių studiją jaunimui. Studijos adresas: 2717 W. 71 St. Studijoje jam talkins kita baletų šokėja -- Violeta Karosaitė.

* LIETUVIAI TELEVIZIJOJE vardu žinomas lietuvių pusvalandis televizijoje vis dar matomas kiekvieno penktadienio vakarą per 26-ą kanalą. Ši televizijos programa, kurią veda Anatolijus Šlutas, vis susilaukia daugiau prekybinių skelbimų, kas jai užtikrina tolimesnę egzistenciją. Rugsėjo 26 d. programoje vieną modernią dainelę, pritariant gitara, padainavo jaunas Anglijos lietuvis -- Romas Kinka, kuris buvo atvykęs į Jaunimo kongresą. Taip pat čia pasirodė dar nuo kongreso užsilikęs Argentinos lietuvis Ričardas Vaitkevičius, baletų šokėjas ir kt.

* ONA ir EDVARDAS ŠULAIČIAI rugsėjo 29 d. susilaukė dukrelės, kuriai duotas Rasos -- Bernadetos vardas. Tad, dabar Šulaičiai jau turi dvi dukreles ir sūnelius. Edvardas Šulaitis yra Vienybės redaktorius Chicagoje.

ARGENTINOS LIETUVIŲ BALSAS APIE AMERIKOS LIETUVIUS

ALB -- seniausias lietuvių laikraštis Pietų Amerikoje daug rašo apie Amerikos lietuvių veiklą ir apie Vienybės savaitraštį. Šiam laikraštyje paskutiniu metu telpa nemaža Ed. Šulaičio reportažų. Rugsėjo 4 d. numeryje buvo patalpintas jo rašinys apie PLJK ir Dainų šventę, o rugsėjo 18 d. laidoje -- du straipsniai iš Chicago padangės. Įdėta ir E. Šulaičio nuotrauka kartu su viešnia iš Argentinos -- N. Hukaito.

ALB plačiai sužymi, kas yra rašoma Vienybėje, ypačingai, jeigu aprašymai ar nuotraukos liečia Pietų Amerikos lietuvius. Ši pilną informaciją laikraštį galima užsiprenumeruoti pas jo atstovą S. Amerikoje -- E. Šulaitį, 1320 S. 48 Ct., Cicero, Ill. 60650. Metinė prenumerata -- 3 dol. (oro paštu -- dvigubai).

LITUANISTINIŲ MOKYKLŲ MOKYTOJŲ KONFERENCIJA

Chicago apygardos lituanistinių mokyklų mokytojų konferencija, įvykusi rugsėjo 21 d., savo programa buvo gana lėkšta ir kas svarbia -- jai gerai nepasiruošta. Pranešimuose nebūta brandesnių minčių, kas galėtų dominti šių dienų mokytojus. Nemaža laiko sugaišta Domo Veličkos paskaitai "Projekcinė kartoteka lietuvių kalbos morfologijai bei rašybai ir kirčiavimui mokytis," kurios mintys, kaip paaiškėjo diskusijose, buvo labai nepraktiškos ir iškeltos priemonės -- nenaudotinos.

Įvairiose diskusijose dalyvavo: St. Rudys, J. Kreivėnas, K. Drunga, M. Liulevičienė, B. Macevičius, I. Serapinas, P. Turūta ir kt. Konferenciją atidarė LB Chicago apyg. švietimo reikalams narys Donatas Sukelelis.

ALF. BRINKA pranešinėja Alvudo šeštadienio parengime. Šios organizacijos, "šeštadieniai vakarajimais" vyksta kiekvieną savaitę. Čia geriama gira, valgomi cepelinai, žiūrima filmų ir pan.

ALVUDO parengimuose mikrofonas prieinamas visiems. Nuotraukoje matomas žinomas antisemitinės spaudos platinotojas J. Dilys, kuris skaito "Laišką rabinui".

E. Šulaičio nuotraukos

Lenkų krikščionybės sukakties minėjimas Chicagoje

Lenkai "nusavino" Vilnių, Kauną ir Varnius

Rugsėjo 28 d. lenkai su dideliu triukšmu paminėjo 1000 metų Lenkijos krikščionybės sukaktį Soldiers Field stadijone, kuriame jie parodė įvairią pramoginę programą, užbaigtą pačio Chicago arkivyskupo Cody atmaušautomis mišiomis. Į šias iškilmes turėjo atsilankyti Lenkijos kardinolas Višinskis, tačiau, jam negavus leidimo išvykti, čia jį atstovavo vyskupas Ladislaus Rubin.

Sąryšyje su šiuo minėjimu Chicago arkivyskupo organizacija -- State Street Council sumanė pagerbti lenkus ir jiems buvo leista State gatvės stulpus papuošti lenkų miestų vardais ir lenkiškais bei amerikietiškomis vėliavomis. Pagal lenkų duotą sąrašą, amerikiečiai savo lėšomis tas atsiėjo apie tūkstantį dolerių) pagamino Lenkijos miestų vardų skydus ir juos iš anksto (porą savaitę prieš patį minėjimą) pakabinė ant apšvietimui skirtų stulpų State gatvėje.

Lietuviai buvo nustebinti, pamatę, jog lenkiškų miestų tarpe atsirado Vilnius, Kaunas ir Varniai. Taip pat buvo neįtikėtina, kad ukrainai, išvydę savo Lvovą, gudai -- Minską, vokiečiai -- savo miestus ir pan.

Tuoju prasidėjo triukšmas: vieni kreipėsi į State Street Council, kiti -- pas pačius lenkus ir ieškojo "teisybės." Pradžioje nesisekė. Niekas nenorėjo leistis į ilgas kalbas, bet vėliau, kuomet protestų pasirodė daug, pradėjo nuiminėti tuos miestų vardus, dėl kurių pareikštą nepasitenkinimą.

Per kelias dienas buvo išspręstas ir lietuviškų miestų klausimas, kuomet į prekybinių vadovybę kreipėsi keli mūsų tautiečiai (jų tarpe, kaip sužinota, didelę rolę vaidino Cicero miesto gyventojas Arūnas Zailskas). Pagaliau amerikiečiai, norėdami išvengti tolimesnių nesuspriktimų, nusprendė nuimti visus miestų pavadinimų skydus. Tas darbas vėl nemaža kainavo, tačiau toks žingsnis palieštųjų tautybių akyse buvo teigiamai įvertintas, nors lenkų eilėse susilaukė daug diskusijų ir ieškojimo "kaltininkų."

Chicago lenkų kongresmanas Roman Pucinski, vienas iš sukakties rengimo komiteto vadų, atsiprašė lietuvių už tokį nesuspriktimą. Kiek sužinota, dėl šio įvykio iš rengimo komiteto garbės narių pasitraukė ir lietuvis vyskupas Vincentas Brizgys. Tačiau jo pavardė minėjimo programoje nebepa-

gūravo garbės pirmininkų sąrašė (jų buvo 4).

SOLDIER'S FIELD STADIJONE

Jeigu lenkams su miestų vardų iškabinimo istorija nenusisekė, tai jų programa Soldiers Fieldo stadijone buvo visapusiškai pavykusi. Čia ją sekė net apie 60 tūkst. žmonių, kurių dauguma buvo lenkų kilmės amerikiečiai. Programa prasidėjo įvairių lenkų ir kitų tautybių grupių paradu, o po to sekė sveikinimo kalbos, kurias pasakė arkivyskupas, Cody, Chicago miesto burmistras Richard Daley, Illinois gubernatorius Otto Kerner.

Lenkų tautinių šokių grupės sušoko tautinių šokių, išpūdinga buvo programos dalis, kuri vadinosi "Istorinė panorama." Čia ant judamų platformų buvo Lenkijos istorijos išcenzavimas. Platformoms judant aplink stadijoną, pranešėjas nupasakodavo to istorinio laikotarpio eigą, o choras prisidėdavo vokaliai. Dvi šios judamos platformos lietė ir lietuvius: viena vaizdavo Jogailos kovą su Vytautu kovos rėmėju. Pasakotojas

apie 30 kartų paminėjo ir Lietuvos vardą.

Ypatingai puikų vaizdą sudarė mišios tame pačiame stadijone, kur jas atnašavo arkivyskupas John Cody, o jam pagelbėjo daug kitų vyskupų ir kunigų. Asistentų tarpe programoje paminėti ir du lietuviai: kun. J. Kuzinskas (kuris suteikė moterystės sakramentą JAV prez. dukrai Luci ir Nugentui) ir kun. L. Petkus. Mišių metų giedojo virš 1000 balsų lenkų choras. Arkivyskupas mišiose giedojo lenkiškai ir angliškai.

Šio minėjimo didesnė dalis -- 2 valandos programos buvo perduotos per Chicago televiziją.

E. ŠULAITIS

Lietuviai Advokatai

S. Bredis, Jr.

37 Sheridan Avenue
Brooklyn 8, N. Y.

Tel. AP 7-7083

C. A. Voket

(Vokietaitis)

41-40 74th Street
Jackson Heights, N. Y.

Tel. NEWton 9-6620

Mano viešnage Lietuvoje

Rašo Pranė Lapienė

TĘSINYS

Dauguma mano jaunystės draugų jau pensininkai. Lietuvoje moteris paleidžia į pensiją sulaukus 50 metų, o vyrus 60. Ne vieno jų pensija neviršija virš 100 rb. mėn. Žymi dalis jų tegauna tik po 60 rb. Tai nedaug, nors už butus moka pasakiškai žemas nuomas, kaip, pav. po 7 ar 11 rb. mėn. su apšildymu, šiltu ir šaltu vandeniu ir net iš lauko aptarnavimu. Bet gi, išskyrus maistą, kitos prekės gana brangios. Geriau tiems, kurie turi nuosavus namelius, prie jų sklypelius, kur prisiaugina daržovių, uogų, po vieną kitą vaisinių medelių. Tie net savo vaikams padeda, kurie gyvena iš gryno pinigų ir turi šeimas. Mūsų pensininkai tarpusavyje gražiai sugyvena, kviesdami vieni kitus arbatėlės, eidami kartu pasivaikščioti po parkus, lankyti muziejus, teatrus. Žodžiu, laiko jiems viskam užtenka, o ji praleisti miestuose tikrai galima smagiai, kas mėgsta kultūrinės pramogas, knygas. Tik, atrodė, jie bevelėtų gauti daugiau užsieninės spaudos, kad bendra pasaulinė gyvenimo eiga labiau išryškėtų. Kada jie man bandė ką papasakoti iš paskutiniųjų naujienų, įvykusių Sovietų Rusijoje, ir kada aš tardavau apie tai žinojusi dar namie būdama, jie aiškiai reiškė man pavydo, kad visa pasaulio spauda Amerikoje gyvenantiems prieinama. Šiaip jau negirdėjau iš tų žmonių jokių nepasitenkinimų. Ar jie tikrai yra labai laimingi, taip leisdami laiką, nedirbdami tvirtinti vienaip ar kitaip. Gal kad neseniai jie matė ir juto tiek daug vargo, dabar jie linksmi. Tik vieno jie bijo labiau už badą ir marą — tai dar kartą išvysti jų krašte karą. O kada aš užmindavau, kad yra išėvijoj kitais galvojančių, jie negalėdavo jų adresu epitetų, kokių mūsų spauda dar nededa. Ir tokiems atvejais aš manydavau, kaip gerai būtų, kad visi tie, kurie sako myli Lietuvos žmones, juos užjaučią ir jiems tik gera nori, parvyktų į Lietuvą su tais žmonėmis pasimatyti, pasikalbėti, susipažinti su jų gyvenimu ir tų žmonių, kurie šiandien eina vienokias ar kitokias aukščiausios valdžios jiems pavestas pareigas. Gal tada ir jie suprastų, kad trokšti karo yra lygu norėti Lietuvai pražlūties.

Į KAUNO MIESTĄ

Pabundu anksti. Apžiūriu daržoves ir gėlių darželi. Viskas taip vešliai auga. Mano jurginai išvykstant iš namų dar tik dygo, o čia jau krūmokšniai atrodo. Tur būt, žemė ar klimatas kitokie, o gal gera trąša. Išvydus atsikėlusį broli, aiškinu jam, kad per naktį esu susidariusi ilgą programą ir nenoriu pas jį gaišti ilgiau, negu būtina. Vien būdama vaisinama nedaug ką sužinosiu, o namie lauks žinių, prašys papasakoti, kaip Kaunas atrodo, kaip giminės gyvena. Brolis gerai mane supranta, o vilniečiui šoferiui numatytu laiku nepasirodžius, jis gauna kaunietį ir su savo sūnumi ir dukrele mane išleidžia Kauno apžiūrėti. Brolis lieka namie, nes, vilniečiui šoferiui atvykus, tas nežinosias, ką daryti.

Kaunas didelis. Sako, tris kartus didesnis už prieškarinį. Jame įvairiausių žmonių prisistatė ir žmonių prigūžėję iš visur, kai kuriuos kolūkius palikę be tinkamo skaičiaus darbininkų. Iš visur jaunimas veržiasis į miestus. Paprastai tas jaunimas ir aukštesnius mokslus baigęs.

Vaišėse pas broli kolūkietį Smilgių kolūkyje.

VIENYBĖ, 1966 m. rugsėjo 9 d.

Kelyje išvystame kelis atvirus sunkvežimius, pilnus žmonių. Vienuose matėsi vien vaikai su vienu ar pora suaugusių, kituose vien suaugę. Labai susidomiu. Kas jie galėtų būti? Ar gi čia mokyklos veikia ir žmonės dirba net ir sekmadieniais? Sutariame juos pasėkti. Pasirodo, jie visi suka IX forto pusėn. Tai ekskursijos, vykstančios pažiūrėti ten rodomų filmų, susipažinti su forto muziejum. Pirmą kartą Lietuvoje atsirandu ilgoje eilėje prie bilietų.

DEVINTASIS FORTAS

Devintasis Fortas turi klaidingą ir niekada neužmirštamą istoriją. Įsteigtas jis dar caro laikais, kaip nenugalima tvirtovė apsaugoti nuo priešių. Iš vienos pusės jis įkastas į žemę, o iš antros virš jardo storumo betonine siena aptvertas, kurioje šen bei ten prakirsti siauri langeliai su geležinėmis grotomis. Forto požemiuose išraižyti tuneliai su kulkosvaidžiais. Aplinkui gilus griovyvis su neperšaukama siena, ant kurios kelių eilių spygliuota viela. Šalia stovi mūriniai bokštai su kyšančiais kulkosvaidžiais. Tai, žinoma, jau vėlesnių laikų priedai.

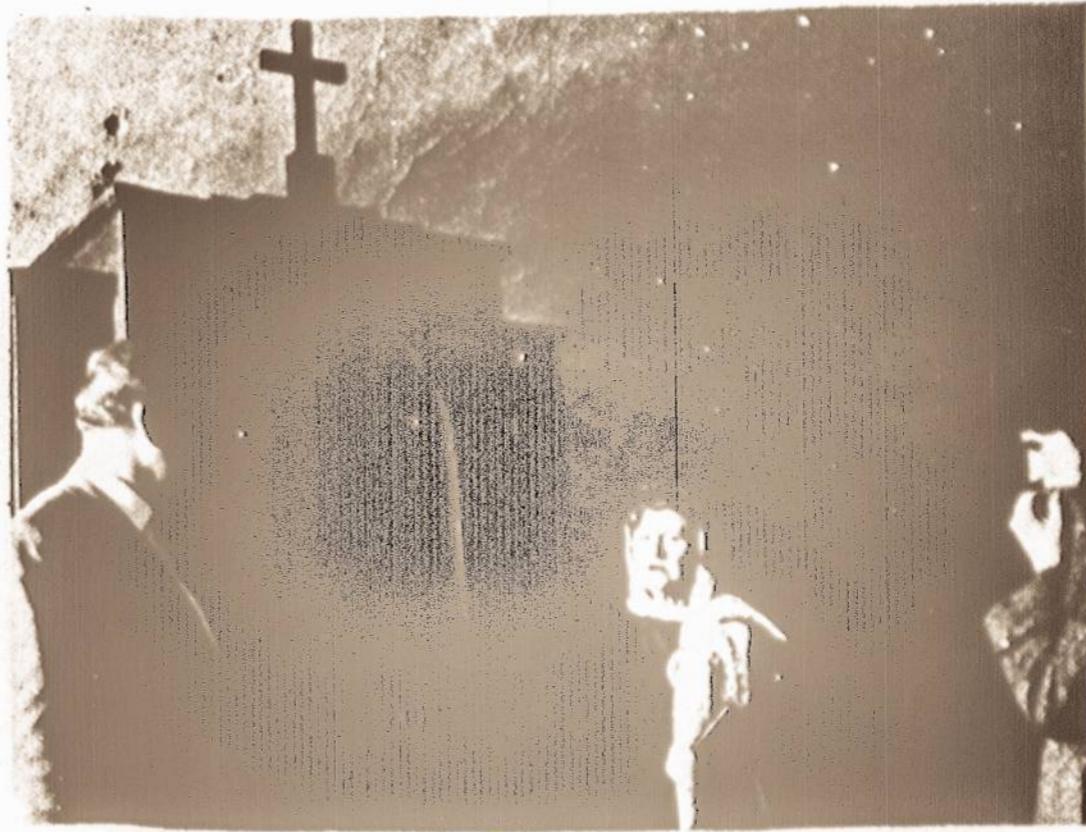
Ši tvirtovė stovi septynių kilometrų nuotolyje nuo Kauno miesto į šiaurės vakarus. Jo dešinėje Žemaičių plentas, o aplinkui kolūkių laukai ir kaimai. Nepriklausomos Lietuvos laikais čia buvo sunkių darbų kalėjimas, kur buvo laikomi politiniai kaliniai, savo veikla kėlę baimę tuometinei valdžiai. Kai kas iš tokių kalinių išlikę gyvi pasakoja, kad ten buvus ir žiaurios kankinimo vieta ir retas kas, ten pakliuvęs, gyvas beišėdavo. Kai kas dar pasakoja, kad ten Smetonos prezidentavimo laikais buvę daromi eksperimentai dujomis žudant politinius kalinius, kai kareiviai buvę atsiskę šaudyti savo tautiečius, teisindamiesi, kad jų pareiga tėvyne ginti nuo išorės priešių.

Forto muziejuje visa saugoma kaip buvę anksčiau, papildant ją surastais ten nužudytų žmonių kai asmens dokumentais ar kt. Tebestovi ten ir klausykla su kryžium virš jos, kur prieš sušaudant ar kitaip sunaikinant kalinį, kaliniui dar būdavo duodama proga atlikti išpažintį. Kada mano sūnėnas atstatė į ją foto aparatą, priskubėjo muziejaus viršininkas, pasakodamas, kad fotografuoti draudžiama. Įsakymas buvo pavėluotas ir nuotrauką atsivežiau atminimui.

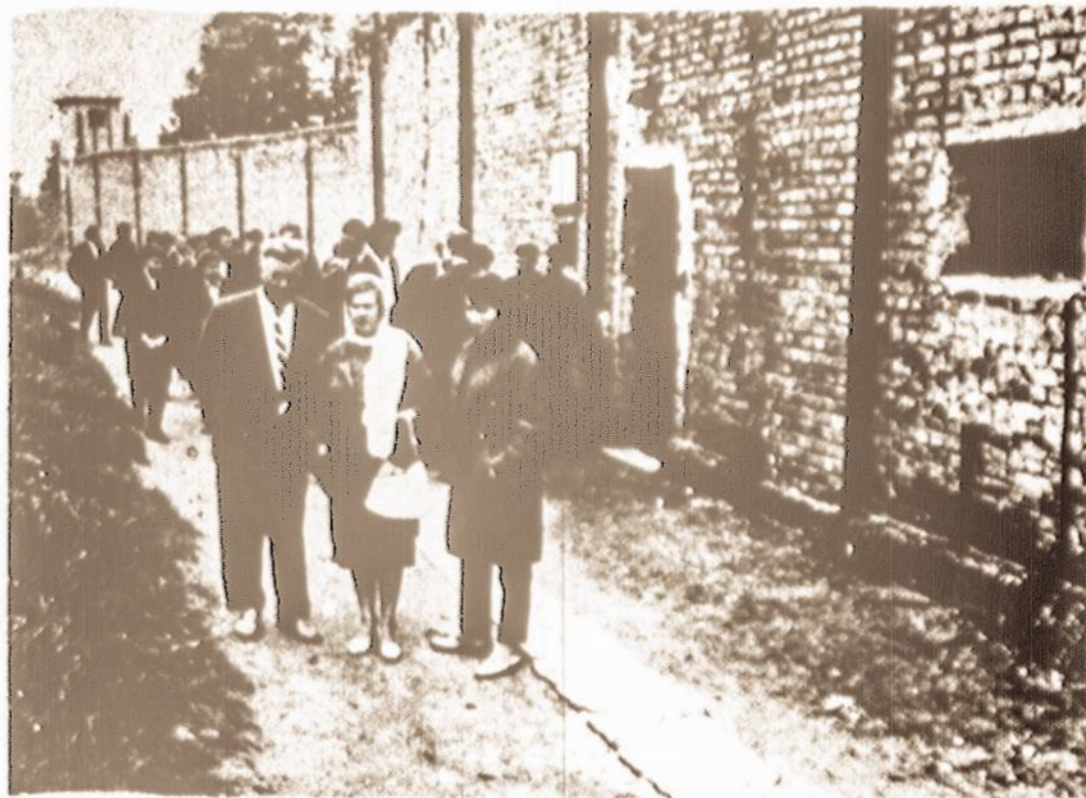
1941 m. vokiečiams okupavus Lietuvą, šis fortas žmonių buvo pramintas tiesiog mirties fortu. Jame buvo žudomi visi, kurie, Hitlerio manymu, turėjo savo vietas užleisti išrinktajai vokiečių tautai. Čia buvo varomi mirčiai iš getų žydai, karo belaisviai, visi įtariami neištikimybe fiureriui; buvo — atvaromi tūkstančiai net iš kitų valstybių žiauriai mirčiai. — Šimtai tūkstančių čia tapo sušaudyti arba pusgyvi užkasti jų pačių išsikastuose grioviuose. Vėliau, kada vokiečiai pamatė pralaimėsią karą, lavonai buvo skubiai atkasinėjami ir deginami, kad tuo panaikintų jų prasikaltimo pėdsakus. Bet panaikinti nepasisekė. Beatkasinėjant lavonus, prie kai kurių buvo surasta asmens dokumentų ir išaiškinta, kaip jie buvo nužudyti. Kai kas iš dirbančių prie atkasinėjimo suprato tokių radinių istorinę reikšmę ir juos išaugojo, kas dabar rodoma toje forto muziejuje.

Patalpos, kur rodomi filmai, gana tvankios, be vėdinimo, o žmonių nuo sienos iki sienos, net stačių pilna. O dar filme matomi vaizdai, kaip ten buvo žmonės kankinami ir žudomi, galutinai mus apsvaigina, ir mes iš ten išėję nuskubėjome prie Kauno jūros atsivėdinti.

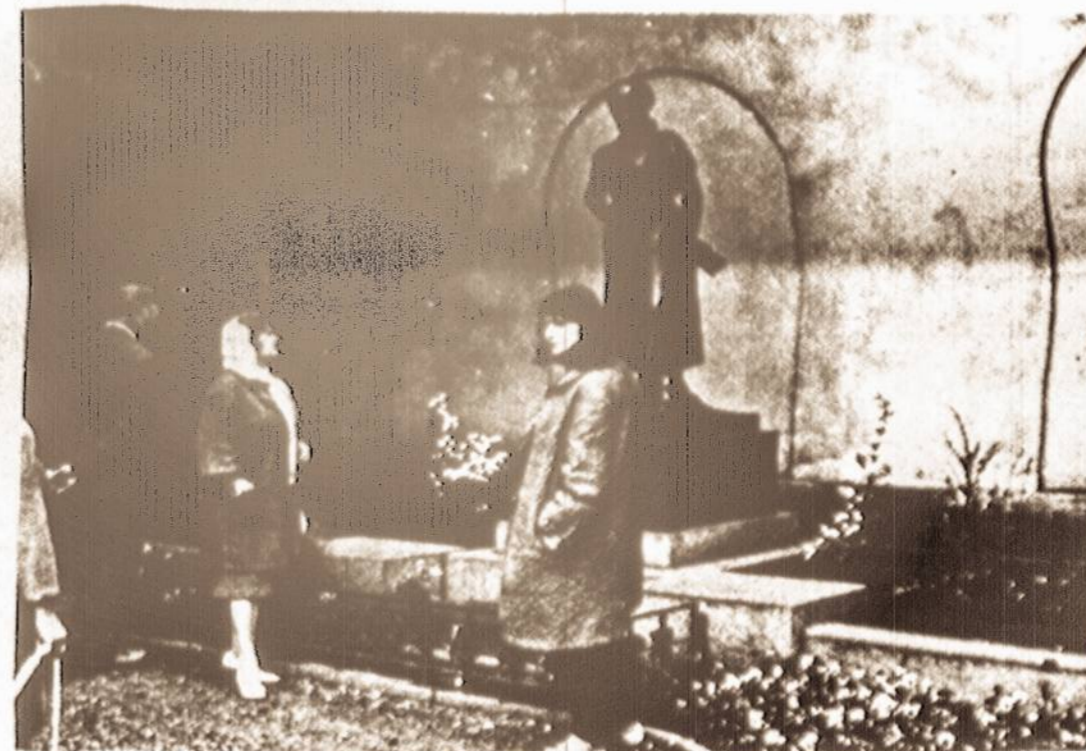
Bus daugiau

Devinto Forto klausykla Kaune.

Turistai prie Devinto Forto.

Prie Salomėjos Nėries paminklo Kaune.

ŠILNUTIS

- Šiluvos Nuskaltimams

Tirti Sajūdis -

IŠLEIDO SAVO BIULETENĮ NO. 1

ŠILUVĄ-LIETUVOS NELAIMĖ,
O DABAR IR GĖDA.

JIE PABAIGĖ - MES PRADEDAME!

KAINA 1 DOLERIS. GAUNAMA ŠIUO ADRESU

Aleks. Šulaitis

741 McDonough Street

Brooklyn, N. Y.

Dail. Jonas Rimša rašo iš Tahiti

Pietų Amerikoje pagarsėjęs dail. Jonas Rimša, kurio paveikslus pastaruoju metu teko pamatyti (ir kai kuriems išgyti) Clevelande ir Chicagoje, jau kelintas mėnuo, kaip gyvena Pacifiko saloje Tahiti.

Rugpjūčio pradžioje rašytame iš ten laiške Salomėjai Narkėliūnaitėi dailininkas dėkoja už Vieniybės jam skirtą dėmesį ir už Vieniybės telpusius apie jį rašinius ir nuotraukas.

Visą kitą laiško dalį dailininkas paskiria savo dabartinio gyvenimo aprašymui, kuris, atrodo, gali būti ir Vieniybės skaitytojams.

„... mane lietuviai (Clevelande, Chicagoje, o taip ir Los Angeles) sutiko labai draugiškai. Ir taip po daugelio stiprių pergyvenimų sumaniau kur nors pradingti tam tikram laikui nuo viso pasaulio. Išsirinkau ramlią ir puikią Tahiti salą, esančią tarp Didžiojo ir Ramiojo vandenynų. Devynias dienas praleidęs laive, išlipau jos krantose gegužės 2 d. Nepaisant to, kad tiek daug knygų esu perskaitęs ir netgi prancūzų dailininko Gogeno gyvenimą studijavęs, man ši sala pasirodė daug gražesnė, nei buvo aprašyta.

Pradžioje buvau galvojęs įsikurti kokioje nors pirklėje, bet, pasirodė, kad dai-

lininko darbai trukdo įvairūs trūkumai, kaip pvz, vandens, elektros ir artimo susisieklimo su miestu nebuvimas. Tad pagaliau prisiejo prisiglausti vienoje tahitiečių šeimoje, kur dabar jaučiuosi kaip namie. Vienintelis trūkumas -- ateljer nebuvimas, todėl man tenka dirbti po atviru dangumi.

Tos tahitiečių šeimos dėka aš suėjau į pažintį su salos gyventojais, dažnai jie mane kviečia į savo pobūvius ir iškilmes, kas man padeda pažinti tos šalies žmones, jų gyvenimo būdą ir papročius, ką, žinoma, aš kada nors pervesiu į drobę.

Vienintelis dalykas, prie ko man sunku priprasti, tai jų maistas, ypač, kai tenka valgyti žalią žuvis. Kad juos vilkai ir išgalvok gi toki dalyką (Tai, turbūt, dar iš tų laikų, kai žmonės dar neturėjo ugnies). Taip pat dar nesu pripratęs valgyti su pirštais, ypač kada pateikia pietus pagal „Himnā“ būdą. O juos gamina šitaip: iškasa žemėje duobę, prikrauna karštų akmenų, po to įdeda paršūką, prikimštą ir apdėtą įvairiais vaisiais, iš šonų prideda žuvų, vėžlių ir kt. Jūros gyvių ir vėl apdeda vaisiais. Ir taip viską užpila žemėmis ir laukia, ligi iškepa. Tam tikram laikui

praėjus, tą viską atkasa, ir gauni žmogus pilną lėkštę tokio mišinio ... su kokoso riešutų padažu. Bet valgyti reikia su pirštais. visa tai nebūtų dar bloga, jei tasai kokoso padažas nevarvėtų iki alkūnių. Tai, matot ...

Liepos 14 d., kada jų buvo tautinė šventė, turėjau progos pamatyti jų šokius, iš kurių buvo ypač įdomūs vadinami meilės šokiai.

Viskas čia įdomu, bet tik dabar, po trijų mėnesių, pradėjau rimtai dirbti. Šiuo metu baigiu paveikslą, kurį pavadinau „Marva“. Tai Tahiti salos gyventojos -- jaunos mergaitės figūra. Paveikslas išmiera -- 1 m, 5 cm aukščio ir 80 cm pločio. Viskas būtų gerai, jei mergaitė nebūtų tokia tingi, todėl turėsiu paskubėti užbaigti. Profesionalių modelių šioje saloje nėra.

Tai, matote, mielieji drauge, kad šioje nuostabioje saloje yra visko po truputį. Mano troškimas -- kiek galima daugiau ko nors vertingo sukurti, nežiūrint pasitaikančių sunkumų. Mano sveikata puiki ir nuotaika gera. Pamažu apsiprantu ir su prancūzų kalba, kuri čia reikalinga nuo ankstauro ryto iki vėlaus vakaro....

DAILININKAS JONAS RIMŠA

Dail. V. Vizgirda vyksta į Lietuvą

Neseniai Lietuvoje buvo atidaryta dail. V. Vizgirdos dailės kūrinių paroda. Tai pirmas atvejis, kuomet ten buvo išstatyti II-jo pas. karo metu iš tėvynės pabėgusio dailininko darbai.

Šiuo metu dail. Vizgirda gyvena Bostone ir rengiasi keliuoti į Lietuvą. Apie dail. Vizgirdos kelionę ir jo kūrinių parodą Lietuvoje platesnių žinių paskelbė Bostono Keleivis (rugpjūčio 24 d. numerį).

Rašinyje, kuris atrodo lyg pasikalbėjimas su dailininku ar tik jo minčių atpasakojimas, yra sakoma:

„Jokių paveikslų iš čia jis (dail. Vizgirda) negali ir nemana vežti, be to, niekas jo to ir neprašė. Jis tik noris nusivežti bent čionykščių dailininkų darbų nuotraukų ir juos spalvotom skaldėmis pademonstruoti savo kolegom.“

Įdomūs yra ir keli kiti klausimai su atsakymais, kuriuos čia pateikiame:

Ką dailininkas manas apie šį Lietuvos dailininkų žingsnį? Ar tai kūrybinės laisvės švystelėjimas, ar užslėptas politinis triukas menininkams pavilioti?

V. Vizgirda neturįs pagrindo abejoti savo senų draugų nuoširdumu ir gerais norais vėl parodyti jo darbus Lietuvoje visuomenai. Jeigu ten būtų kokių nors kitų tikslų, nieko bendra su menu neturinčių, tai jie tegalėtų išryškėti tik Lietuvoje apsilankius.

Ar dailininkas atsimenas, kad jo darbai Tarybinėje enciklopedijoje įvertinti neigiamai?

Žinoma, jis tai žino ir tokių balsų tarybinėje spaudoje ir seniau skaitė. Nepriklausomos Lietuvos laikotarpiu ir užsienin pasitraukusių menininkų darbai vertinami kaip formalistiniai, kaip buržuazinis ir hedonistinis menas. Bet pastaruoju laiku girdėti vis daugiau ir kitokių balsų, nesiderinančių su Ta-

rybinės enciklopedijos nuomone. Reikalaujama gilesnio vertinimo ir objektyvesnės pažinimo ir praeities ir dabarties kūrybą. Tie užsienio lietuvių dailininkai, kurių pavardės seniau būdavo visai neminimos, dabar kartais jau viešai aptariami, jų darbai jau nagrinėjami ar net dedamos spalvotos reprodukcijos. Kai mes pagristai piktinamės, kad politiniai sumetimais ignoruojami lietuvių kultūriniai laimėjimai, tai reiklą džiaugtis, jei tame debesy atsiranda bent kokias prošvaistes.

Taigi, dail. Vizgirda pasakoja apie „prošvaistes“ Lietuvos padangėje apie kurias mūsų „veiksniū“ visai nebori girdėti. Tačiau, kaip atrodo, vis daugiau atsiranda žmonių, kurie nusizengia nustatytai linijai ir „išsiskiria iš daugumos“ (tokias frazes labai mėgsta naudoti tie, kurie kiekvieną „veiksniū“ priešingą balsą vadina atskalūniškumu). (eš.)

DAILININKO V. VIZGIRDOS parodos atidarymo reklama prie Dailės Muziejaus Vilniuje. Nuotraukoje Michalina Meškauskienė, kuri kartu su Genovaite Paleckiene V. Tysliavienę lydėjo į Dailės Muziejų ir Vik. Vizgirdos parodą. Lietuvos dailininkai labai apgailėstavo, kad pats dail. Vizgirda neatvyko į savo darbų parodos atidarymą. Išstatyta 97 jo ankščiau sukurtų darbų.

V. Tysliavienės nuotrauka

SOLISTĖ VALADKAITĖ STUDIJUOJA NEW YORKE

Argentinos Balsas rugp. 4 d. laidoje rašo:

„Simpatingoji A. L. Centro Ansamblio solistė Zuzana Valadkaitė ir PLJ Kongreso Princesė, savo dainomis atkreipė garsaus kompozitoriaus Dariaus Lapinsko dėmesį Chicagoje. Jis ją supažindino su Europoje ir JAV žinoma dainos meno profesore Joan Melniker-Francis, kuri suteikė Valadkaitė stipendiją studijuoti dainos ir muzikos meną metus laiko. Prof. Francis yra lietuaitė, ir tikriausiai, pažįsta Valadkaitę iš A. L. Balsos ir Vieniybės aprašymų.

Vykstant iš Chicagos, Z. Valadkaitė buvo solistės Al-donos Stempuzienės viešnia Klevelande; Kanadoje viešėjo buv. PLB pirm. J. Sungailos šeimoje, o kuomet atvyko Detroitan, tai to didmiesčio burmistras apdovanojo Miesto Garbės Raktu. Ten tai

buvo pirmutinė tokia aukšta pagarba sureikta lietuvaitei.

Dabar Z. Valadkaitė gyvena profesorės Joan Francis namuose ir studijuoja dainos-muzikos meną. Džiugu, kad jai atsivėrė galimybes siekti pasaulinių meno aukštybių, kam ji turi visus reikiamus privalumus ir pastyžimą. Savo laiške mūsų Zuzana I su pagarba prisimena pirmuosius savo žingsnius A. L. Centro scenon ir dėkoja meninės veiklos puoselėtojams.“

* Jaunimo kongreso metu buvo seminaras tema: „Kristus ir šių dienų jaunimas.“ Ką Kristus gali tarti šiam jaunimui? Daug kalbėtojų abejojo, begu krikščionybė šiandien jaunimui aktuali, nes ji supa vis patryn einas technikos ir mokslo pasaulis.

IZABELEI MISIŪNIENEI STAIGA MIRUS,
jos mylimam vyrui JUOZUI, sūnui Raimondui
ir kitiems artimiesiems reiškiu savo giliausią
užuojautą.
ANTANAS VIKRIKAS

IZABELEI MISIŪNIENEI MIRUS,
JOS VYRUI JUOZUI IR SŪNUI RAIMONDUI
MOTERŲ VIENYBĖS VALDYBA IR NARĖS
REIŠKIA GILIAUSIĄ UŽUOJAUTĄ.

LIETUVIŲ KATALIKŲ KONGRESAS

Atkelta iš 1 psl.

organizatorius vysk. V. Brizgys. Rugsėjo 4 d. įvyko ir pačios kopyčios dedikacija. Ją šventino pats Washingtono arkivyskupas O'Boyle.

Religinis kongresas, kuriuos katalikai rengdavo nepriklausomoje Lietuvoje, ir dabar pagrindinį tikslą turi sustiprinti juos tikėjime, peržvelgti savo praeities ir ateities veiklą. Kadangi kongresas vyksta už Lietuvos ribų, tai, suprantama, jisai žada turėti ir politinės reikšmės, nes ruošiamasi kalbėti bei stiprinti ryžtą kovoti dėl religijos ir politinės laisvės Lietuvoje.

Šalia įvairių paskaitų, buvo Katalikų Federacijos kongresas, vargoninkų seimas, muzikos ir literatūros vakaras ir kitos pramogos.

Memorialinė lenta dražiams lakūnams

Sžecino vaivadijoje, Myslibožo apskrityje, Pščelniko kaime yra paminklas lietuviams lakūnams Steponui Dariui ir Stasiui Girėnui. Lietuvių visuomeninės kultūros draugijos (LVKD) Vroclavo ratelio nariai nutarė paimiti jį savo globon. Reikėjo pataisyti vartus, pritvirtinti lentą su užrašu, aiškinančiu šio paminklo paskirtį. Viename ratelio susirinkime Antanas Glušauskas pažadėjo padaryti projektą, o Vaclovas Voleika apsiėmė tokią lentą pagaminti. Nutarta lentą pritvirtinti liepos 17 d. lakūnų žuvimo 33-ąsias metines minint.

Liepos 17 d. 35 asmenys iš Vroclavo išvyko į tolimą kelionę išskilmėms. Kartu su Vroclavo ratelio nariais važiavo Ukrainiečių visuomeninės kultūros draugijos delegacija, pirmininko Dimitro Bagušo vadovaujama.

Prie paminklo laukė jau daug žmonių. Atvažiavo LVKD Centro valdybos sekretorius Eugenijus Petruškevičius iš Seinų. Buvo taip pat Myslibožo apskrities partijos ir vietinės valdžios atstovai. Atvyko LJD apskrities komiteto propagandos skyriaus vedėjas Marianas Tumašas, sekretorius Jendrichas, Laisvės ir demokratijos kovotojų sąjungos pirmininko pavaduotojas Jankovskis, LVKD nariai suvažiavo iš visos Lenkijos. Gausiausiai buvo atstovaujami Vroclavo ir Slupsko rateliai. Pastarajam vadovavo labai energingas ratelio sekretorius Antanas Surevičius. Dalyvavo daug vietinių gyventojų.

Vroclavo ratelio pirmininkas inž. Vytautas Markavičius atidarė susirinkimą. Antruoju kalbėjo LVKD Centro valdybos sekretorius Eugenijus Petruškevičius. Po jo kalbą pasakė LIDP Myslibožo apskrities komiteto sekretorius Jendrichas. Jis pažymėjo, kad jau penkeri metai prie paminklo vyksta Lenkijos organizuoto jaunimo sąskrydžiai. Paskutiniame sąskrydyje dalyvavo

Palangoje šią vasarą. Liepos mėnesį čia buvo suvažiavę apie 100, 000 vasarotojų iš Sovietų Sąjungos ir kitų kraštų. Kelias dienas Palangoje viešėjo ir Vienybės leidėja V. Tysliavienė, kuri čia lankėsi pirmu kart ir susitiko su Paleckiais, Mieželaičiais, Bulotais, Jokūboniais ir kitais lietuviams.

net 600 jaunuolių. Sekretorius pažymėjo, kad šios išskilmės buvo gražus indėlis į Myslibožo miesto 800-ąsias metines, kurios kaip tik pažymimos. Jis taip pat nurodė, kad pačiu paminklu rūpinasi Pščelniko pradžios mokykla. Jis paragino užmegzti glaudesnius ryšius tarp LVKD narių ir vietinių gyventojų.

Vroclavo ratelio narys Antanas Glušauskas supažindino susirinkusius su "Lituankos" skridimu ir lakūnų tragiška mirtimi. Dr. Česlovas Bankovskis papasakojo savo prisiminimus apie susitikimus su Steponu Dariumi, kadangi abu jie buvo futbolo mėgėjai. Mitinge kalbėjo taip pat ukrainiečių visuomeninės kultūros draugijos Vroclavo pirmininkas Dimitras Bogušas.

Po prkalbų minute tylos pagerbtas Stepono Dariaus ir Stasio Girėno atminimas.

"VAGOS" leidykos direktoriaus kabinete Vilniuje: dešinėje direktorius Jonas Čekys, kairėje - dir. pav. Sabonis. Ant sofos išdėstytos dail. Kalinausko iliustracijos netrukus išleidžiamai levos Simonaitytės knygai. "Vagos" leidykla netrukus išleis ir S. Tomarienės veikalą, ši autorė labai laukiama Lietuvoje.

V. Tysliavienės nuotrauka

Prie paminklo, šalia atidengtos lentos liko sudėti vainikai nuo LVKD Centro valdybos, LVKD Vroclavo ir Slupsko ratelių, Myslibožo apskrities Tarybos, LIDP Myslibožo apskrities komiteto, Laisvės ir demokratijos kovotojų sąjungos, Ukrainiečių visuomeninės kultūros draugijos, Pščelniko pradžios mokyklos ir kitų įstaigų bei gyventojų.

V. MARKAVIČIUS

KOLŪKIEČIAMS ŽADAMA MOKĖTI PINIGAIS

Lietuvos TSR Ministrų Taryba patvirtino rekomendacijas dėl darbo apmokėjimo respublikos kolūkiuose. Remiantis šiomis rekomendacijomis ir atsižvelgiant į konkretias vietas sąlygas, kolūkiams pasiūlyta paruošti darbo apmokėjimo nuostatus ir patvirtinti juos visuotiniuose kolūkiečių susirinkimuose.

Visiems Lietuvos kolūkiams rekomenduota nuo šių metų liepos 1 d. taikyti garantuotą darbo apmokėjimą pinigais ir natūra. Lėšos tam tikslui, paskirstant pajamas, turi būti išskiriamos pirmiausia.

V. TYSLIAVIENĖ, viešėdama Lietuvoje liepos mėn., pasirašo sutartį su "Vagos" leidykla, kuri žiemet išleis Juozo Tysliavos poezijos rinktinę. Kairėje - Vagos leidyklos direktorius Jonas Čekys.

Rekomendacijose numatoma sudaryti ūkiuose darbo apmokėjimo fondus. Jie susideda iš dviejų dalių: garantinio darbo apmokėjimo fondo, iš kurio kiekvieną mėnesį mokama kolūkiečiams už atliktą darbą arba

išdirbtą laiką bei išmokami garantuoti priedai ir priemokos; fondo, iš kurio atsiskaitoma su kolūkiečiais už galutinius jų darbo rezultatus, taip pat materialiai skatinama, premijuojama ir mokama priedus už atskirus gamybinius rodiklius.

Dariaus ir Girėno paminklas jų tragiško žuvimo vietoje Soldino miškelyje. Šį paminklą atremontavo ir globoji apsiėmė Vroclavo lietuviai.

Kada mūsų susivienijimai pradės rūpintis čiagimiais?

Daug kalbama ir rašoma, kad lietuvybė Amerikoje, kad čia gimusieji, čia mokslų šėję, per greitai suamerikonėja... ir dingsta Amerikos tirpinimo katilė. Išvada: visi Amerikos gyventojai tampa vienodi ir nesidomi savo kilme.

Lietuvių šeimos augina vaikus -- o šie, kai tik išmoksta anglų kalbą, atsitolina nuo lietuvių gyvenimo, nuo organizacijų, iškraipo pavardes, veda lietuvius, sukūrę šeimas, vaikus augina tik kaip amerikiečius. Antroji čiagimiu karta dažniausiai net nebežino, kad tėvai yra lietuvių kilmės.

Naujieji ateiviai juokdavos iš savo pirmtakų, sakydami kad anksčiau imigravusių Ameriką tėvų vaikai gėdinasi savo tėvų. Jų vaikai būsią išauginti kitaip! Bet ilgai ir naujų ateivių vaikai atsiduria panašioje padėtyje, anksčiau arvažlavusių "nemokyti," "ne taip susipratusių" lietuvių tėvų vaikai.

Didelė naujų ateivių dalis, kaip ir jų vaikai nėra senų

lietuvių organizacijose, nedalyvauja jų lietuviškame veikime. Kodėl?

Todėl, kad lietuviškas gyvenimas Amerikoje nesuteikia amerikonejantiems nieko patrauklaus. Nei viena mūsų organizacija nėra pasukusi savo veiklas čiagimiu link, nėra išmokus jų būti lietuviais tuo pačiu kartu, kai jie yra ir amerikiečiai. Prie tų sąlygų, čia gimusieji pasirenka jiems lengviausiai suprantamą kelią: sutirpti Amerikos tirpinimo katilė. Tuo būdu jie atsitolina nuo lietuvių ir Lietuvos, apie kuriuos jie mažai supranta. Mūsų organizacijos nesugebėjo jiems duoti to supratimo. Tai juos verčia ieškoti laimės tarp "amerikonų," kurie irgi jau atsitolinę nuo savo tėvų ir senelių tautų.

Noriu atkreipti mūsų spaudos ir organizacijų dėmesį ir paklausti: KADA MŪSŲ ORGANIZACIJOS PRADĖS RŪPINTIS ČIAGIMIAIS? Jei-ku jos to nepadarys, lietu-

viškas veikimas, kartu su "lietuvybe," bėgyje ateinančių 10-15 metų išnyks. Jei organizacijų vadovybės neparuoš programų, kaip čia gimusių lietuvių į savo veiklą traukti, tų organizacijų greit nebebus.

Kai kurie šaukia "jaunimą" kovoti už Lietuvos nepriklausomybę, o tas "jaunimas" didžiulioje nežiņo, kas ta Lietuva ir kodėl reikia už jos nepriklausomybę kovoti! Jei tos kovos dalimi yra "Miss Lithuania" išrinkimas, tai gal tą kovos dieną ir daugiau susirenka "kovoti"...

Kai kurie šaukia "jaunimą" laikytis tikėjimo, o per tikėjimą palaikyti lietuvių. Bet tas tikintysis "jaunimas," dažniausiai pasirenka nelietuvišką bažnyčią, o pagaliau ne visur ir lietuvišką bažnyčią yra.

Kai kurie šaukia "jaunimą" remti dabartinę Sovietinę Lietuvą, o tas "jaunimas" didžiulioje, dėl įvairių suprantamų priežasčių, laikosi nuošaliai.

Visi, tačiau, apgalestauja, kad tikrasis lietuvių "jaunimas" į visus tuos šaukimus neatsiliepia.

Kodėl gi jis neatsiliepia? Kas padarė klaidą? Kur link mūsų organizacijos eina? Jei tėvai negali savo vaikų prie savęs palaikyti -- je-ka nors negerai daro. Didelė didžiuluma čiagimiu jau nebe jaunuoliai, bet pilnai užaugę ir subrendę, todėl ir vadinti juos "jaunimu" nedera, ir gali privesti prie klaidingų išvadų.

Jei paprašytum eilini čiagimį parodyti Europos žemėlapyje, kur yra Lietuva, didžiuluma negalėtų!

Jei paklaustum eilini čiagimį, iš kur lietuviai atsirado, retas tiksliai atsakytų.

Jei paklaustum eilini čiagimį, ką jam reiškia žodžiai: Vytautas, Kęstutis, Vilnius, Kaunas, arba net ir ne taip seni vardai: Darius ir Girėnas -- vargiai kas galėtų paaiškinti.

Jei paklaustum čiagimį bent vienos lietuvių fraternalinės organizacijos vardo, veikiausiai jis net netikėtų, kad tokios organizacijos egzistuoja.

Tiesa, kad gal per visa Ameriką surastume keletą šimtų, o gal ir tūkstantį, kurie galėtų atsakyti ir gal net įsižeistų dėl tokio paklausimo. Bet ir tai būtų tik labai mažytė mūsų Amerikoje užaugusio dalis.

Laikas seniai pribrendęs turėti bent vieną organizaciją, kurios orientacija būtų nukreipta ateities kartoms. Gal jau ir per vėlu! Vistik, atrodo, kad tinkamiausia organizacija tokiam veikimui, kuris prie savęs pritrauktų tą Amerikoje augusias kartas, tai MŪSŲ SUSIVIENIJIMAS.

Čia, be politinių vaidų ir be beprasmiškų ginčų visi lietuviai turėtų būti suvienyti. Čia turėtų būti šaltinis, iš kurio Amerikoje užaugusios kartos galėtų semti žinias apie Lietuvą ir lietuvius. Čia turėtų būti šaltinis, kuris galvintų Amerikoje užaugusius lietuvius.

Čia jie turėtų semti žinias ir didžiulotai, kad yra lietuviai. Čia jie galėtų vienas su kitu suartėti, pasididžiuo-

ti viens kito pasisekimais gyvenime, kultūrineje, sporto veikloje ir tt. Čia jie turėtų rasti ir jaustis, tarp sąvųjų, vienas kitam pagelbėti.

Ar mūsų susivienijimai pajėgūs tai atlikti, veikdami, kaip dabar atskirai? Pasirodo, kad nei mūsų susivienijimai, daugumoje senesnio amžiaus narių vadovybėje, tik-tai dejuoja, kad narių skaičius kasmet mažėja, ir kad čiagimiu, čia augusių prie savęs nepajėgia pritraukti. Mūsų susivienijimų seimai turi planuoti veikimą. Vienas LRKSA veikėjas Darbininke rašo: "bendras visų seimų stilius yra pompa: daug kalbėti apie tai, kas praėity nuveikta, pasveikinti ir pagirti vieni kitus....Pati direktorių taryba ar generalis sekretorius ir šiam seimui, neatrodo, kad pateiks kokių naujų konstruktyvių planų. Ir kam, nes pagal pirminko raportą "susivienijimas yra modernus, tvarkingas ir pagaliau turtingas!" Ar ne lygiai ta pati padėtis visuose trijuose susivienijimuose? Ar ne laikas daryti pakeitimų -- surasti naujų formulių? Nes "kaip ir visada, seimas neturi planų... nei kaip numatoma padidinti narių skaičių, kuris nuolat mažėja ir pagal gen. sekretoriaus pranešimus yra aliarmuojantis." Tai tinka visiems trims susivienijimams.

Reikalus pribrendęs sujungti visus tris susivienijimus į vieną, sukaupti geriausias jėgas, sudaryti tinkamus planus ir pradėti veikimą, kreipiant dėmesį į čia augusias kartas, arba, nieko neveikiant, pranykti! Pastarimai gali pradėti kuoposę, apskirtyse, centruose.

Jau pats laikas mūsų vadams išbusti ir pamąstyti, kur jie mūsų susivienijimus ir kitas organizacijas vedą! SUSIRŪPINĖS

* Rugplūčio pirmojoje pusėje Lietuvoje lankėsi iš Lenkijos atvykę lietuvių visuomeninės kultūros draugijos, taip pat Varšuvoje, Vroclave, Suvalkuose, Krokuvoje bei kituose miestuose veikiančių lietuvių bičiulių klubų nariai. Jie pabuvojo Vilniuje, Kaune, aplankė Trakus, Pirciupį ir kt.

Lietuviai pagarsėję savo vaišingumu. Jie vaišina tik viskuo geriausiu. Prie malonios kompanijos ir puikaus kompanijos ir puikaus maisto, kas gali būti geresnio už jų mėgtamą alų Rheingold? Ar jis jiems patinka, kad gamintas su Oregono apyniais ar Daniška salykla, kuriuos mes naudojame? Mes nežinome, bet ką nors tikrai gerai daroma.

Rheingold
— tikrasis alus

Tikram malonumui būtinai užsakyk Rheingold alų, savo mėgtamaj aludėje ar restarane.

RHEINGOLD BREWERIES, INC., NEW YORK, N.Y. — ORANGE, N.J.

Ray's LIQUOR STORE

JUOZAS IR IZABELĖ MISTIŪNAI

Įvairiausi amerikoniški ir importuoti gėrimai. Didžiausias degtinės ir vyno pasirinkimas.

103-55 Lefferts Blvd., Richmond Hill, N.Y.

Tel. Virginia 3-3544

WHITE HORSE Tavern

BARAS IR RESTORANAS
Duodami palaidotuviniai pietūs.

PRANAS BRUČAS
Savininkas

86-16 Jamaica Ave.
Woodhaven, N. Y.

Tel. Virginia 6-9519

PRANAS BRUČAS

Lietuviai Kalifornijoje

* Los Angeles Skautai savoje stovykloje. Šiais metais, nors dar vargingai, jaunimas jau stovyklavo savo nuosavioje stovykloje, San Bernardino, Calif., kalnuose. Čia neseniai buvo nupirkti 12 akėrių žemės, kur ateityje bus įruošta patogi stovyklavietė jaunimui. Stovyklos dvasišniais reikalais rūpinosi kun. A. Valiuška, skautų kapelionas. Šios stovyklos įsigijimo reikalas susilaukė visų bendro pritarimo. Reikia tikėtis, kad ir prie stovyklos tinkamo įrengimo taip pat visi prisidės. Iniciatorius pagirtini už mokėjimą dalyką darniai praveisti.

* MIRE MUZ. JUOZAS AŽUOLAITIS, buv. Los Angeles šv. Kazimiero parapijos vargoninkas, tremtinys, veiklus visuomenininkas, daugelio organizacijų narys ir uolus parapijos rėmėjas ir savo talentu daug jai padėjęs tautinėje ir religinėje srityje. Jisai mirė nukankintas ilgos kraujo vėžio ligos rugpjūčio 9 d. ir išsklmingai per šv. Kazimiero bažnyčią rugsėjo 13 d. palaidotas vietos Kalvarijos kapuose.

J. Ažuolaitis turėjo daug ir nuoširdžių draugų, kurie jam, jo sunkios ir ilgos ligos metų, parodė daug meilės ir nuoširdumo, o jam mirus, jo laidotuves virto visos kolonijos bendru skausmu. Jis mirė, sulaukęs tik 50 m. amžiaus. Gyveno ne tik sau, bet jam rūpėjo gyvielei vietos ir tolimesnieji Tautos ir Bažnyčios reikalai. Todėl jo netekimą pajus visa kolonija.

Iš giminių laidotuvėse dalyvavo Zenonas Gobis iš Cleveland ir Ada Sutkuvienė iš Chicago. Buvo daug vaikų ir užprašyta apie 100 Mišų. Apolonių Ažuolaitienė ir jos sūnų Vidmantą bei kitus gimines giliai ir krikščioniškai užjaučiame ir kar-

tu dalijamės jų didėliu skausmu ir liūdesiu. Paliko liūdinčia žmoną.

* VINCAS ir FRANCIS MIEŽELIAI rugpjūčio 6 d. išvyko ilgai kelionei į Pietinę Ameriką. Jie planuoja aplankyti net šešias valstybes. Grįžta rugsėjo 6 d.

* Los Angeles Lietuvių Dramos Sambūris, ši metų rugpjūčio 27 d. šeštadienį, 7 val. vak. Lietuvių Tautiniuose Namuose -- 3356 Glendale Blvd. -- šaukia metinį Sambūrio narių susirinkimą. Susirinkime bus svarstomi teatralinės veiklos klausimai ir renkama nauja valdyba. Į valdybą bus renkami asmenys iš anksto davę savo sutikimą. Narių dalyvavimas būtinas. Po susirinkimo, vaizšės ir pašnekesiai teatralinėmis temomis.

* CECILIJA YAKUTIENĖ, Venice, Cal., buvo išvykusi Waukegan dalyvauti St. Bartholomew mokyklos pirmosios laidos 50 metų jubilėjaus suvažiavime. Pirmąją laidą baigė 7 mokiniai, visi dar gyvi ir visi dalyvavo išskilmėse, atnešdami daug praeities gražių atsiminimų. Baigusiuju tarpe buvo penki berniukai ir dvi mergaitės, kurių viena Cecilija Yakutienė.

* Los Angeles, Cal. -- Šv. Kazimiero parapijos mokykla savo darbą pradeda rugsėjo 6 d. Visi vaikai 9 val. ryto turi būti mokyklos kieme. Tą dieną bus pamaldos, suskirstymas klasėmis ir tėvų-motinų susirinkimas. Seštadieninė parapijos mokykla savo darbą pradeda rugsėjo 10 d. 9 val. ryto. Tą dieną bus vaikų registracija, patalpus egzaminai ir tėvų susirinkimas. Prašomi visi dalyvauti.

Trys jaunieji: Snaigė, Laimutė ir Vytukas žaidžia Alvudo pramogoje Marquette Parke Chicagoje.

E. Sulaičio nuotrauka

Laikas veikti etninėms grupėms

Negrų "Black Power" ginkluotos riaušės, padėginėjimai, apiplėšinėjimai bei nuolatos didėjantys įvairių privilegijų reikalavimai kartu jau su žymiais laimėjimais turėtų pažadinti iš miego JAV etnines grupes ir priversti jas pažvelgti į tai, kas yra atsitikę su mūsų bažnyčiomis, organizacijomis ir pavieniais tu grupių nariais šiais organizuotų neramumų metais.

Laikas ir įvykiai nestovi. Arba mes einame kartu su jais, arba pasiliegame vietoje ir esame sutrypti tų, kurie turi noro ir energijos ginti savo reikalus.

Jau dabar yra aišku, kad, jei JAV etninės grupės neapjungs savo jėgų ir nepradės skubiai veikti, jos palaipsniui bus nustumtos į užpakalį. Tų etninių grupių organizacijos turės likviduotis dėl savo narių ar rėmėjų nedarbo ar skurdo.

Kaip pavyzdį, paimkite etninių grupių spaudą. Buvo laikai, kada tos grupės turėjo per tūkstantį leidinių, kurių tarpe buvo daug dienraščių ir savaitraščių. Visi pakenciamai laikėsi. Su naujų atėvių banga atėidavo ir naujų skaitytojų bei prenumeratorių. Nebuvo sunku gauti nė komercinių skelbimų.

Bet palaipsniui viskas kitėjo, ir didžioji emigracija šio šimtmečio pradžioje ir viduryje negali paaiškinti priežasties, kodėl etninė spauda silpnėja tuo metu, kai užsieny kalbų studijomis dabar domimasi labiau nei kada nors. Pareikalavimas asmenų, mokančių užsieny kalbas, yra toks didelis JAV biznio ir valdžios sluoksniuose, o ypač užsieny tarnyboje ir gynybos srityje, kad JAV Kongresas nuo 1959 m. yra paskyręs daugiau kaip pusę milijono dol. užsieny kalboms studijuoti, gi \$40 milijonų yra numatoma 1966-67 fiskaliniams metams.

Atrodo, kad svarbiausia mūsų etninės spaudos skurdimo priežastimi yra skelbimų stoka. Vietiniai prekybininkai ir skelbimų agentūros, sistemingai diskriminuodamos etninių grupių laikraščius -- neduodamos

jiems savo skelbimų, atima mūsų spaudai pajamų šaltinių, be kurio nė didieji Amerikos laikraščiai ir žurnalai negali išsilaikyti.

Amerikos etninių grupių federacija (The National Confederation of American Ethnic Groups), kurios centras yra Washingtone, yra pirmoji iš etninių vienetų, norinčių viešai ir formaliai parodyti savo susirūpinimą mūsų laikraščių, radio ir TV programų reikalu. Ir tai ne tik parodyti -- ji nori ir ką nors tuo reikalu konkrečiau padaryti. Vienybė pilnai pritaria tokiai veiklai ir remia šią drąsą ir pačiu laiku pradėtą akciją.

Šių metų birželio 25 d. Washingtone įvyko tos etninių grupių spaudos ir radio bei TV federacijos konferencija. Joje buvo apžvelgta dabartinė padėtis ir konstatuota, kad reikia pradėti veikti.

Veikla numatoma šiose trijose srityse:

PRENUMERAVIMAS: etninių laikraščių valdžios National Defense (Foreign) Language Department programos rėmuose. Prenumeratos turėtų ateiti iš pradžios, vid. ir aukštųjų mokyklų, kurios gauna federalines programos subsidijas, arba tiesiog iš US Office of Education, kuris tą programą tvarko. Ligšiol ta programa yra išleidusi \$507 mil., o papildomai \$40 mil. yra numatyta 1967 m.

Federacijos spaudos komiteto pirmininkas Paul M. Deac konferencijoje informavo, kad vienoje Texas vid. mokykloje, kurioje mokoma čekų kalbos, čekų laikraščių skaitymas jau esąs įtraukas ir į mokslo programą. Jis reikalavo, kad panašiai būtų daroma ir visoje Amerikoje. Programa galėtų apimti visų etninių grupių laikraščius, radio ir TV programas.

KOMERCINIAI SKELBIMAI -- didieji skelbėjai bus prašomi paskirti bent vieną nuošimtį iš savo skelbimų biudžeto nukreipti į etninių grupių laikraščius, radio ir TV.

INSTITUCIJŲ SKELBIMAI -- Daugelis stambių Amerikos institucijų ir korporacijų kasmet išleidžia milijonus dolerių, skelbdamiesi ir tuo pačiu garsindami savo biznį tarp pirkėjų. JAV etninių grupių nariai yra bene pati svarbiausia pirkėjų dalis, o etninių grupių spauda, radio ir TV programos yra pats geriausias kanalas tiems pirkėjams pasiekti.

Federacija pabrėžia, kad, veikdami atskirai, nieko neuveiks nei spauda su radiju ir TV, nei kurios nors religinės ar tautinės etninių grupių organizacijos. Todėl JAV Etninių grupių federacija netrukus Washingtone šaukia visos Amerikos etninių grupių spaudos, radio, TV programų ir etninių grupių organizacijų atstovų suvažiavimą.

Reikia manyti kad tasai suvažiavimas bus gausingas. Tada padidės jo reikšmė ir bendrai padidės Amerikoje gyvenančių etninių grupių reikšmė, kuri tikrovėje yra, bet už ją Amerikos gyvenime, kaip sakoma, tos etninės grupės "negauna kredito."

S. Narkėliūnaitis

Tel. TAYlor 7-9842

THE

Arlington

ONA IR JONAS VALAIČIAI Savininkai

Restaurant

385 Arlington Avenue, Brooklyn 8, N. Y.

WINTER GARDEN TAVERN Inc.

1883 Madison Street Brooklyn 27, N. Y.

(Ridgewood) Telefonas EV 2-6440

SALE VESTUVEMS ir kitokioms pramogoms. Geriausias lietuviškas maistas prieinamomis kainomis.

Polaidotuviniai pietūs

VYTAUTAS BELECKAS Savininkas

GINTARAS Lietuvos auksas

Ivairiausios gintarinės dovanos vyrams ir moterims prieinamiausiomis kainomis

AMBER-GUILD LTD. 80-19 31st Avenue JACKSON HEIGHTS, N. Y. Tel. HA 9-5855

Pasiekama: auto iki 31 Ave. Northern Blvd. IND subway iki Roosevelt Ave. IRT iki 74 St. Port Bus iki 31 Avenue.

VILIJĄ ASTRĄ BUTKUTĘ, gyv. Brooklyne, N. Y., dažnai savo daina ir šokių garsėja amerikiečių tarpe. Čia matome ją dainuojant Salomėjos Čerienės dainą "Lietuvos laukai". Ne pirmą kartą ši dainininkė pasirodo Music Grove, Forest parke.

Rezoliucijų reikalu

VASAROS NUOTAIKOS
PLIAŽE

Nežinau, ar buvo kada didesnis pavojus, kad Jungtinių Valstybių vyriausybė pripažintų dabartinės Sovietų Rusijos sienas, kitaip tariant, legalizuotų Lietuvos prijungimą prie Sovietų Rusijos, koks yra šlandien, JAV iklimpusios į Vietnamo karą, jau nebe šlandien ieško Maskvos tarpininkavimo, kad galėtų garbingai baigti karą; o mes puikiai žinome, kad Kremlius už tokį tarpininkavimą pirmoji eilė nori, kad JAV pripažintų dabartinės Sovietų Rusijos sienas.

Mums, lietuviams, ypatingai reikia budėti ir daryti viską, kad tai neivyktų. Praeitais metais mes pravedėm rezoliuciją Kongrese, kuri ragina Amerikos Vyriausybę Pabaltijo valstybių klausimą iškelti Jungtinėse Tautose, šiais metais panašią rezoliuciją būtina turime praveisti Senate.

Tuo reikalu vienos tų rezoliucijų nepateikia Senatui svarstyti. Mes visi turime pasistengti, kad dar šioje kadencijoje sen. Fulbright vieną iš tų rezoliucijų įneštų Senatui svarstyti. Rašykime visi, kas tik galime plunksną valdyti, sen. Fulbright trumpus laiškučius, prašydami, kad jis vieną iš rezoliucijų pateiktų Senatui svarstyti. Rašykime skubiai.

Štai laiško pavyzdys:
The Hon. J. WM. Fulbright
Chairman, Senate Committee
on Foreign Relations
Senate Office Building
Washington, D. C. 20515

My dear Senator:

I kindly ask you and all members of your Committee to act speedily and favorably on one of the Concurrent Resolutions, concerning the Baltic States, and send it to the Senate for adoption.

Sincerely,
(Your signature)

(Your name and address - in print).

Lai nelieka nei vieno, kuris neparašytų sen. Fulbright laiškučio.

P. PURONAS

Ūžia, šniokščia jūra -
Verčiasi kalnais...
Nimfos ir tarzanai
Nardo sakalais...

Tyla, dyla bangos -
Jūroje ramu...
Vyrai ir merginos
Seleną krantu...

Vatusi, alus,
Muzika graži...
Skaldrina jausmus
Nuotaika smagi...

ANTANAS RASA

DAILININKAS ANTANAS ŽMUIDZINAVIČIUS ir dr. Antanas Petrika Kauno ligoninėje 1966 m. liepos mėn.

1941 1966
25 DIDŽIULIS, JUBILIEJINIS
"Lietuvos Atsiminimų" Radijo "Rotos"
PIKNIKAS
rengiamas NEW JERSEY LIETUVIAMS, įvyks
Sekmad. 1966 m. Rugsėjo (Sept.) 11
Royal Gardens Parke
990 E. Hazelwood Ave., Rahway, N. J.
Pikniko pradžia 1 val. p.p. Programa 3 val. p.p.
Šokiai nuo 4 val. p.p. iki 10 val. nakties
Įėjimas \$1.50
Šokimo Kontestai - Išlaimėjimai - Kiti Įvairumai
Lietuviškų Valgių Bufetas: S & G Maisto Prekybos
PIKNIKAS ĮVYKS BET KOKIAM ORUI ESANT! Visus Maloniai Kviečiam!

Come To The Gala **SILVER JUBILEE**
"MEMORIES OF LITHUANIA" & "ROTA"
RADIO PICNIC
SUNDAY, SEPT. 11, 1966
ROYAL GARDENS PARK
990 E. Hazelwood Ave., Rahway, N. J.
Picnic commences at 1 p.m. Colorful program at 3 p.m.
Dancing from 4 to 10 p.m. to Gene Gutasukas & his Orchestra
Picnic will be held **RAIN OR SHINE!**
Admission \$1.50 (including taxes and badge)
Dr. J. J. Stukas, Dir., cordially invites you to attend

DIRECTIONS:

ROYAL GARDENS PARK, 990 E. Hazelwood Ave., Rahway, N. J., can be reached by Public Service Bus No. 62 from Newark, Elizabeth or Linden, which stops at the front gate; also by Pennsylvania Railroad from N.Y. City.

Those coming by car can take U.S. Highway 1. About 3 miles past Linden, bear right at Lawrence St. Circle and then around to the left, crossing the highway. Proceed over the bridge and turn left on E. Hazelwood Ave. to the Park. On the New Jersey Turnpike, take exit 12 to Roosevelt Ave., and turn right on Hart St. to Park.

POLISH HAM
PRODUCT OF POLAND
PATS GERIAUSIAS
IMPORTUOTAS
LENKISKAS KUMPIS
Uzsitarnaves si zenkla

REPUBLIC LIQUOR STORE

JUOZAS BRUŽINSKAS
Vedėjas
322 Union Avenue
Brooklyn 11, N. Y.
Tel. EV 7-2089

Park Florist
Gėlės pristatomos į bet kurias pasaulio vietas.

MATTHEW IR ADELE MAŽEIKAI
Savininkai
80-15 Jamaica Avenue, Woodhaven 21, N. Y.
Telefonas: Virginia 9-3112

SPORTAS

Edvardas Sulaitis

Jaunimo Gretų Žurnalo 1966 m. Nr. 6 yra patalpinas pasikalbėjimas su žymiaisiais Lietuvos sportininkais: krepšininke J. Daktaraitė, rankinio žaidėju A. Macežinsku ir stalo tenisininku A. Saunoriu.

Į klausimą -- Kokios buvo jūsų įdomiausios rungtynės? -- Daktaraitė atsakė:

1962 m. New Yorke žaistos pirmos rungtynės su JAV moterų penketuku. Kai antrą kartą pratešus, mūsų treneris, paprašęs 'minutės', įtikinėjo mus, kad reikia susikaupti lemiamam žingsniui, aš jau verkiau iš nevilties sakydama: "Kas bus, jei pralaimėsime?" Vis dėl to laimėjome. Dviem taškais, bet laimėjome.

A. Saunoris į šį klausimą taip atsakė:

Įdomių buvo daug. Opačios išspūdingiausios?... Taip, 1956 m. TSRS čempionato finalas su estu J. Meksa. Johannesas buvo laimėjęs pirmą partiją ir antrosios metu pirmavo 20:13. Aš laimėjau tą partiją, o vėliau ir susitikimą rezultatu 3:2. Taip iškovojau ketvirtą aukso medalį.

Kodėl pasirinkote tą, o ne kitą sporto šaką? Čia A. Saunoris pareiškė:

Stalo tenisininku tapau tik dėl silpnos sveikatos. Baigiant vidurinę mokyklą, susirgau. Gydytojai patarė laikinai atsivelti su futbolu ir krepšiniu. Todel, 1949 metais įstojęs į universitetą, nespportavau, o tik retkarčiais padaužydavau stalo teniso kamuoliuką. Ir štai vieną dieną buvo surengtas stalo teniso turnyras. Atėjau pažūrėti. O kadangi dalyvių buvo maža, tai, tuometinio

miesto čempiono A. Vinskauskio paskatintas, pats stočiau prie stalo. Visi susirinkusieji nustebė, kai nugalėjau visus varžovus ir užėmiau pirmąją vietą. Tada pirmą kartą pajutau, kad ir stalo tenisas -- sportas.

LIETUVAITĖ BRITŲ ŽAIDYNĖSE

Kanadoje gyvenanti lietuvaitė Irena Macijauskaitė-Piotrovskė (ištekėjusi už vokiečio) dalyvavo Britų imperijos žaidynėse, įvykusiose Kingstone, Jamaikoje. Ji čia gerai pasirodė ir laimėjo du medalius -- sidabro ir bronzos. 100 jardų bėgime ji buvo antroji, nubėgusi per 10,8 sek. Čia nugalėjo australė Berg. 220 jardų nuotolį Irena sukorė per 23,9 sek. ir užėmė III vietą.

MŪSŲ KREPŠININKĖS SOVIETŲ RINKTINĖSE

Nemaža lietuvaičių krepšininčių yra pakviesta į Sov. Sąjungos krepšinio rinktinę. Į moterų rinktinę, kuri ruošiasi X-šioms Europos pirmenybėms (jos bus prarastos spalio 1-10 dienomis Rumunijoje) yra pakviesta L. Rutkauskaitė-Jukeliienė, o į jaunimo rinktinę (ji turės draugiškų tarptautinių rungtynių) yra įtrauktos L. Vincaitė (iš Vilniaus) ir kaimynė Z. Dugaitė. Šios rinktinės trenerė yra pakviesta G. Sviderskaitė iš Kauno.

PROF. RUOKIS APIE SPORTĄ

Daug kam pažįstamas prof. V. Ruokis Vilniaus Sporto laikraštyje taip atsi-

ANGLŲ FUTBOLININKAI LAIMĖJO

Anglijos futbolininkai pirmą kartą laimėjo pasaulio futbolo pirmenybes, kurios šiomet vyko jų žemėje -- Londone. Liepos 30 d. 100 tūkst. žiūrovų stebėjo baigines pirmenybių rungtynes, kurios suvedė anglius su V. Vokietijos reprezentantais. Po ilgos ir sunkios kovos anglai vis dėlto išpešė laimėjimą 4:2.

Reguliarus laikas rodė lygiąsias, bet po pratęsimo anglai užmetė vokiečiams įvartį. Paskutinėse sekundėse, kuomet jau vokiečiai buvo praradę viltis išlyginti, anglai iš prasiveržimo dar pridėjo vieną ir padarė 4:2.

Baigiantis normaliam rungtynių laikui, pasėkmė buvo 2:1 anglų naudai, bet paskutinėje minutėje, kuomet anglų publika buvo pradėjusi džiūgauti savųjų pergale, vokiečiams pasisekė išlyginti. Tuomet prireikė pusės valandos pratęsimo, kuris anglams vis tiek nusišpysojo laimėjimu.

Rungtynėse dėl trečios vietos Portugalija sumušo Sov. Sąjungą 2:1. Pusfinalyje portugalai buvo pralaimėję angliams, o sovietai -- vokiečiams.

Sekančias pirmenybes, kurios įvyks po 4 metų, yra numatyta surengti Meksikoje.

liepia apie sporto reikšmę:

Man jau virš aštuoniasdešimties, bet daug kam atrodo, kad aš žymiai jaunesnis. Jeigu bent kiek išplūdis teisingas, tai žinote, kad aš išsaugojau savo 'jaunystę' daugiausia fizikultūros dėka. Nuolatinis grūdinimasis, mankšta, jau senokai paskelbtas negalėstingas karas (rezultatyvus) rėkymui, alkoholiui, persivalgymui ir pan. Štai, trumpai kalbant ir yra mano artimieji draugai, kurie man padeda pajaukti ir išsaugoti darbingumą...

* KENTUCKY universiteto krepšinininkai laimėjo tarptautinį universitetų krepšinio turnyrą Tel Avivo mieste. Amerikiečiai baigėse įveikė Varšuvos universitetą 87:57.

* VLADAS MAZURKEVIČIUS yra Urugvajaus futbolo rinktinės vartininku. Ši rinktinė žaidė pasaulio futbolo pirmenybėse Anglijoje.

A. REMEIKIS, buvęs Lietuvos lauko teniso meistras, šiuo metu gyvenantis Australijoje, birželio ir liepos mėnesiais lankėsi Čikagoje. Jis čia taip pat išmėgino jėgas ir lauko tenise su vietos lietuviais sportininkais. Nežiūrint senyvo amžiaus (60 metų) jis dar aktyviai sportuoja. Vienybės sporto skyriaus vedėjui prisiminimui jis padovanojo Adelaidės Vyties sporto klubo ženkluką. E. Sulaičio nuotrauka

* KAUNO POLITECHNIKOS moterų krepšinio komanda turėjo du tarptautinius susitikimus, kuriuos sužaidė dvių dienų laikotarpyje Kaune. Abiejose rungtynėse lietuvaitės pelnė pergales -- įveikė Prabos Slaviją 59:53 ir Lenkijos rinktinę 61:51.

Juokinga

ISVADA

Kalnuose piemuo pamatė arą, sukantį ratą viršum avių bandos. Jis pakėlė šautuvą, ir, taiklaus šūvio nutrenkias, aras nukrito žemėn.

Netoliese žiopsantis amerikietis turistas pasižiūrėjo į nukritusį arą ir sako:

Didelis čia daiktas! Krišdamas iš tokio aukščio, aras ir pats būtų užsimušęs!

AKUSTIKA

Vienas prancūzų aktorius, kuriam daug tekdavo keliauti po visą šalį, nusisikundė kambarių sienų plonumu viešbučiuose.

"Viename viešbutyje kambario sienos buvo tokios plonos, tvirtino jis, kad aš puikiausiai girdėjau, kaip mano kaimynas keitė savo politinius įsitikinimus."

POZAVIMAS

Jauna mergina pasakoja savo motinai:

Tas jaunas dailininkas man pasakė, kad, tapant mano portretą, aš turėsiu kokias dvidešimt valandų pozuoti.

O kiek valandų reiks, jeigu, tau pozuojant, aš sėdėsiu greta?

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

JUOZAS KAVALIAUSKAS

LICENSED PENNA AND NEW JERSEY

1601 S. Second Street, Philadelphia, Pa.

Telefonas: DEwey 4-5136

CHARLES J. ROMAN

(RAMANAUSKAS)

1113 Mt. Vernon Street, Philadelphia, Pa.

Telefonas: POplar 5-4110

STEPHEN AROMISKIS

(ARMAKAUSKAS)

423 Metropolitan Ave., Brooklyn 11, N. Y.

Koplyčia laidotuvėms Tel. EVergreen 7-4335

M. P. BALLAS FUNERAL HOME

ALB. BALTRŪNAS-BALTON

660 Grand Street Brooklyn, N. Y.

NOTARY PUBLIC Tel. STagg 2-5043

JUOZO GARŠVOS

LAI DOJIMO ĮSTAIGA

231 Bedford Avenue, Brooklyn 11, N. Y.

Telefonas: EVergreen 8-9770

VISI ŠIE LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI IŠNUOMOJA AUTOMOBILIUS ĮVAIRIEMS REIKALAMS

Haven Realty

JUOZO ANDRIUŠIO APDRAUDOS ĮSTAIGA Patarnauja perkant ir parduodant namus, apdraudimo reikaluose, užpildant taksus.

ANDRIUŠIO TRAVEL BUREAU

Parduoda bilietus visomis susisiekimo priemonėmis į visas pasaulio vietas.

MONEY ORDERS.

87-09 Jamaica Avenue, Woodhaven, N. Y.

Tel. VI 7-4477 Atdara kasdien nuo 9 v. r. iki 9 v.v.

GERIAUSIAS

Insurance ir Real Estate

PATARNAVIMAS PAS

John Orman Agency

110-04 Jamaica Ave., Richmond Hill, N. Y.

Telefonas Virginia 6-1800

Skaniausia lietuviška duona gaunama

SILVER BELL BAKING CO.

A. RADŽIŪNAS, Sav.

PYRAGAI VEDYBINIAMS IR KITOKIEMS POKYLIAMS

Pristatome į namus prašome telefonuoti: STagg 2-5938

36-40 Stagg Street Brooklyn 6, N. Y.

VIENYBĖ

* **PREL. J. KONČIAUS** sukakties minėjimas įvyksta rugsėjo 18 d. Pradedama pamaldomis Brooklyne -- Apreiškimo par. bažnyčioje 11 val, 5 val, popiet Hotel New Yorker įvyksta banketas, kuriame sukaktuvininką apibūdins BALFo direktorė dr. E. Armantienė. Norintieji dalyvauti bankete registruojasi BALFo centre, 105 Grand Street, Brooklyn, N. Y. 11211, Tel. EV 71-1422, Kaina \$10.

* **STASYS LOZORAITIS, JR.**, Lietuvos diplomatinės šefo sūnus ir šiuo metu Lietuvos pasluntinybės Vatikane sekretorius, kalbėdamas New Yorke Santaros-Sviesos jaunimo susitikime, iškėlė sumanymą jau dabar rengtis Lietuvos nepriklausomybės 50 metų minėjimui (1968 m.). Jisai siūlė: 1 -- Europos sostinėse surengti meno parodą, 2 -- jaunimo atstovams lankyti tals metais Europos valstybių vyriausybes, 3 -- atskiru leidiniu išleisti žymių asmenų pasisakymus dėl Lietuvos nepriklausomybės, 4 -- lietuvių jaunimo krepšinio komandą nuvežti rungtynėms į Vakarų Berlyną bei nuvykti rungtynių į Lenkiją, Jugoslaviją, Rumuniją ir kt. satelitų kraštus, 5 -- Lotynų Amerikos universitetuose praveisti seminarus Lietuvos nepriklausomybės reikalu.

Vienybietis A. Matulis, ilgus metus buvęs Brooklyno siuvėjų kontraktorius, grįžo iš atostogų iš Lietuvos ir išvyksta į Floridą.

* **DR. LEONAS SABALIŪNAS**, buvęs St. John's universiteto dėstytojas ir streikavęs prieš nelegalių profesorių pašalinimą, yra pakviestas dėstyti politinius mokslus Eastern Michigan universitete, Ypsilanti, Michigan. Jo draugai New Yorke jam surengė išleistuves, Dr. Sabaliūnas gyvens 4300 Packard Rd., Apt. 4-28, Ann Arbor, Mich.

* **Dr. Vytautas Vardys**, Wisconsin universiteto profesorius, išvyko į Vokietiją rinkti medžiagos veikalui "Sovietų tautybių politika po Stalino." Apsigyvens metams Muenchene. Jis išvyko padedant American Council of Learned Societies.

Du svečiai iš Pietų Amerikos Vienybės redakcijoje: Alfredas Stanevičius iš Urugvajaus ir Rymantė Steponaitytė iš Brazilijos. Jie dalyvavo Jaunimo Kongrese, o paskui lankė didžiuosius lietuvių centrus JAV.

Brooklynietis Jonas Kiznis su svečiu iš Australijos - dr. Vytauto Doniela iš Sydney Vienybės redakcijoje. Dr. Doniela dalyvavo Jaunimo Kongrese, o po to per New Yorką išvyko pasižvalgyti į Europą.

ADELĖ BATALIENĖ, newyorkietė Vienybės skaitytoja ir rėmėja, prieš išskrendant į Lietuvą Air France lėktuvu ji iš Kennedy aerodromo išskrido rugpiūčio 31 d. Lietuvoje ketina paviešėti trejetą savaičių.

S. Narkeliūnaitės nuotr.

SLA SUKAKTUVINIS BANKETAS NEW YORKE

SLA 5-to apskr. rūpesčiu, pritariant SLA Centro vadovybei, Sheraton-Atlantic Hotel, 34th St. & Broadway kampas, 8. m. spalio 1 d. rengiamas didžiausias ir seniausios šios lietuvių fraternalinės organizacijos 80 metų sukaktuvių išskilmingas paminėjimas. Šis išimtinais šaunus banketas-koncertas įvyks Grand Ballroom, 24 aukšte. SLA prezidentas Povilas Dargis pasakys pagrindinę kalbą. Pakviesti New Yorko administracijos žymiausi atstovai. Koncertinę dalį atliks jau pasižymėjusi dainininkė Edna Mack-Mackevičiūtė. Koncerto reikalais rūpinasi SLA sekretorė B. Pivaronas, adv. S. Briedis, A. S. Trečiokas ir kiti veikėjai.

Bilietus galima gauti SLA Centre, tel. LA 4-5529 ir pas SLA veikėjus.

Mums rašo

Gerb.,

nuo šių metų rugpiūčio 1 d. užsisakau Vienybę ir su šiuo laišku siunčiu Tamsoms metinę prenumeratą ir \$3 aukų. Dėkoju, kad man atsiuntėte Vienybę susipažinti. Man Jūsų laikraštis labai patinka. Jame dažnai yra ko pasiskaityti, kaip dabar gyvena mūsų lietuviai savo tėvynėje. Ateinančių metų sausio 20 d. bus 10 metų, kaip aš apleidžiau Rygą ir atvykau pas savo vyrą ir sūnų į Kanadą ir visą laiką gyvenu miestelyje Gananogue prie Amerikos sienos. Mano vienas sūnus gyvena Brooklyne. Aš pati esu gimusi Lietuvoje, Panevėžio aps., Saločių par., Develtontų kaime. Su geriausiais sveikinimais

Anna Kalnina-Samelytė

IEŠKOM A Danutę Podgaiskytę, po karo gyvenusi Vokietijoje. Pranešti Martin Pond, 344 E. 3rd St., Long Beach, Cal.

Vienybės skaitytojas Vladas Deveikis Kennedy aerodrome rugsėjo 2 d. įaria sudiev Nort Amerikai, kurioje įsiai praleido apie tris mėn. laiko. Deveikis yra buvęs dypukas, ir Amerikoje sutiko labai daug savo pažįstamų ir draugų. Buenos Aires mieste įsiai gyvena su šeima ir turi varžtų fabrikėlį. Svečias viešėjo ir Vienybėje.

* Į ŠILUVOS KOPLYČIOS PASVENTINIMĄ buvo išvykę trys New Yorko choral: Apreiškimo ir Maspetho par. choral ir Vl. Baltrušaičio vad. Vyrų Choras, Apreiškimo par. chorui ir Vyrų Chorui kelionės išlaidas apmokėjo Apreiškimo par. klebonas kun. N. Pakalnis, o Maspetho choro - tos par. klebonas prel. J. Balkūnas.

* Bronius Giedra, iš Los Angeles, Cal., lankėsi New Yorke, kur anksčiau yra gyvenęs. Pakeliui sustojo ir Chicagoje.

* Lietuvių Kalbos Gramatika ir Sintaksė, IV laida tuoj išeis iš spaudos. Išleidžia J. Karvelio prekybos namai Chicagoje. Paruošė dr. A. Šešplaukis, pagal A. L. B. Švietimo Tarybos programą.

* S. Neverauskas iš Toronto, Kanados, nuvyko į Lenkiją, susirado Lietuvaitę, susižadėjo ir laukia atvyksiančios į Kanadą.

* Alina Glovackaitė iš Suvalkų trikampio, Lenkijoje, atvyko pas savo sužadėtinį Vytautą Dobilą į Kanadą. Lietuvaitę Lenkijoje kanadietis pažino prieš metus laiko. h.